

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi TBMM'ye Sunulmuştur

28.01.2023 Cuma günü TBMM'ye sevk edilen “**Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**” ile Covid-19 salgınının devam eden ekonomik etkileri, küresel tedarik zincirinde yaşanan bozulmalar, arz şokları, Rusya - Ukrayna savaşı, emtia ve enerji fiyatlarındaki şoklar ve küresel düzeyde yaşanan enflasyonist baskıların etkilerini azaltmak adına alınan önlemlere ek olarak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin vergi ve sigorta primleri başta olmak üzere kamuya olan yükümlülüklerinin ertelenmesi ve vergi oranlarında indirime gidilmesi öngörülmektedir.

Sözü edilen Kanun Teklifinde, özetle;

- ✚ 7256 ve 7326 sayılı Kanunlara göre yapılandırılan ve ödemesi devam eden alacakları da kapsayacak şekilde, kesinleşmiş alacaklar için yeniden yapılandırma hükümlerinin uygulanması,
- ✚ İhtilafli ya da inceleme ve takdir işlemleri devam eden alacaklar için yapılandırma imkanı getirilerek bu aşamalardaki alacakların bir an önce Hazineye intikalinin sağlanması,
- ✚ Matrah ve vergi artırımını yoluyla vergilemede öngörülebilişliliğın artırılarak geçmiş vergilendirme dönemleri ile ilgili olası risklerin ortadan kaldırılması,
- ✚ İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan ya da kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat, demirbaşlar ile kasa mevcudu ve ortaklardan alacakların beyanına ilişkin düzenlemeler yapılarak işletme kayıtlarının fiili durumlarına uygun hale getirilmesi ile kayıtlı ekonomiye geçişin teşvik edilmesi,
- ✚ Bazı Kamu Kurumu niteliğindeki Meslek Odalarına olan borçların yapılandırılması,

amaçlanmaktadır.

Kanun Teklifinde ayrıca aşağıdaki düzenlemelere de yer verilmiştir.

- ✚ Genç girişimcilerin kazançlarına sağlanan gelir vergisi istisnasının tutarı artırılmaktadır.
- ✚ şyuun izalesi yoluyla yapılan taşınmaz satışlarında, her bir devir ve iktisap işlemi için devir ve iktisap sayısına bakılmaksızın her bir taşınmazda devreden ve devir alanlardan birer adet asgari maktu harç alınması sağlanmaktadır.
- ✚ Orta ve alt gelir grubuna yönelik konutların daha uygun şartlarla üretilmesini teminen TOKİ tarafından 2023 yılı sonuna kadar yeni çıkılacak ihaleler ile ilgili olarak bu ihalelerde TOKİ'nin almış olduğu ihale kararları ve TOKİ ile yükleniciler arasında düzenlenen sözleşmelere damga vergisi istisnası sağlanmaktadır.
- ✚ Boru hatları veya elektrik telleri ile taşınan ve sürekli akış hlinde olan malların ithaline ilişkin olarak ithalatın yapıldığı vergilendirme dönemine ait katma değer vergisi beyannamesinin verilme süresi sonuna kadar ödenen katma değer vergisinin, ithalatın yapıldığı dönemde indirim konusu yapılabilmesi imknı getirilmektedir.
- ✚ Ar-Ge ve tasarım merkezi ile teknoloji geliştirme bölgeleri dışında ve teşvik kapsamında çalışılabilecek sreye ilişkin Cumhurbaşkanına verilen yüzde yetmiş beşe kadar artırma yetkisi yüzde yüze çıkarılmaktadır.
- ✚ şirket birleşme ve devirlerinin desteklenmesi amacıyla iştirak hissesi alımı nedeniyle yüklenen finansman giderlerinin devir sonrasında da kurum kazancının tespitinde indirimine imkn tanınmaktadır.
- ✚ Amatör sporcuların yetiştirilmesi amacıyla amatör spor faaliyetleri ve alt yapı yatırımlarının desteklenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

İşbu Duyurumuzun izleyen bölümlerinde, Kanun Teklifi hakkındaki detaylı açıklamalarımız yer almaktadır.

1. Kesinleşmiş Borçların Yapılandırılması

Kesinleşmiş borçlarda yapılandırma, **31.12.2022 tarihinden (bu tarih dahil)** önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde ise bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergiler ve vergi cezaları ile bunlara bağlı gecikme faizleri, gecikme zamları gibi fer'i alacakları kapsamaktadır.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan; vergiler ve vergi cezaları, idari para cezaları, 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacaklar, gümrük vergileri ve idari para cezaları ile bu alacaklara ilişkin her türlü faiz, zam, gecikme zammı, gecikme faizi, gecikme cezası gibi fer'i alacakların yapılandırılması öngörülmektedir.

Teklif kapsamında, ihtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden alacakların da kesinleşmiş alacak olarak yapılandırılacağı düzenlenmiştir.

Dönem itibarıyla kapsama giren borçlar için yapılandırma başvurusu yapılabilmesi için bunların Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) **kesinleşmiş olması ve vadesi geldiği halde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunması gerekmektedir.**

Kesinleşmiş borçlar ile ilgili yapılandırma düzenlemesi şu şekilde uygulanacaktır:

- ✚ Borç asıllarının tamamı (yüzde 100'ü) tahsil edilecektir.
- ✚ Gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları silinecek ve bunların yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ödenecektir.
- ✚ Asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları (vergi ziyai cezası) ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı silinecek ve silinen gecikme zamlarının yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanan tutar ödenecektir.
- ✚ Asla bağlı olmayan vergi cezaları (usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları) ile iştirak nedeniyle kesilmiş vergi cezalarının ise yarısı (yüzde 50'si) silinecek, kalan yüzde 50'sinin ödenmesi gerekecektir.

Düzenleme kapsamında kullanılacak **Yİ-ÜFE aylık değişim oranları**, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği;

- ✚ 31.12.2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını,
- ✚ 01.01.2005'ten itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını,
- ✚ 01.01.2014'ten itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını,
- ✚ 01.11.2016'dan itibaren **aylık yüzde 0,75 oranını**

ifade edeceği belirtilmiştir.

2. Kesinleşmemiş veya Dava Aşamasında Bulunan Borçlara İlişkin Düzenlemeler

İlk derece yargı mercileri nezdinde **dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş** olan ikmalen, resen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda yapılandırmadan faydalanılması halinde;

- ✚ Vergilerin/gümrük vergilerinin yüzde 50'si silinecektir.
- ✚ Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı silinecek ve bunların yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanacak tutar ödenecektir.
- ✚ Asla bağlı vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı silinecektir. Silinecek gecikme zamlarının yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanan tutar ödenecektir.
- ✚ Asla bağlı olmayan cezaların yüzde 25'i ödenecek, yüzde 75'i ise silinecektir.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla **istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da istinaf/itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş işlemlerde, Kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş en son kararın;**

- ✚ Terkin karar olması halinde, ilk tarihyata/tahakkuka esas alınan vergilerin/gümrük vergilerinin **yüzde 10'u ile**
- ✚ Tasdik veya tadilen tasdik kararı olması halinde, tasdik edilen vergilerin/gümrük vergilerinin **tamamı**, terkin edilen vergilerin/gümrük vergilerinin yüzde 10'u ödenecektir.
- ✚ Asla bağlı cezalar ile faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı silinecek olup, silinen faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanacak tutarın ödenmesi gerekecektir.
- ✚ Asla bağlı olmayan cezaların ise terkin kararı varsa yüzde 10'u; tasdik kararı varsa yüzde 50'si ödenecek, kalanı silinecektir.

Bu bölüm kapsamında ödenecek alacakların tespitinde esas alınacak olan en son karar, tarihyata/tahakkuka/idari yaptırım kararına/ecrimisile ilişkin ihbarname/düzeltilme ihbarnamesine yönelik verilen ve bu Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dahil) önce taraflardan birine tebliğ edilmiş olan karardır.

Söz konusu hükümlerden yararlanılması için madde kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması şarttır.

3. İnceleme, Tarihyat ve Uzlaşma Safhasında Bulunan İşlemler

Kapsama giren dönemlere ilişkin olarak, Kanunun yayımı tarihinden önce başlanıldığı halde, tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine Kanunun matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla devam edilecektir. Ancak artırımda bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılmaması halinde bu işlemlere devam edilmez.

Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra mükellefe 30 gün içinde Kanundan yararlanma imkanı tanınacaktır. Eğer yararlanmak istenirse;

- ✚ Tarh edilen vergilerin yüzde 50'si silinecektir.

- ✚ Gecikme faizinin tamamı silinecek, bunların yerine Yİ-ÜFE ile hesaplanacak tutar ödenecektir.
- ✚ Vergi aslına bağlı vergi cezalarının tamamı silinecektir.
- ✚ Asla bağlı olmayan cezaların yüzde 25'i ödenecek, yüzde 75'i silinecektir.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla; uzlaşma için başvuruda bulunulmuş, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış, ancak dava açma süresi geçmemiş alacaklar da bu kapsamda yapılandırılabilir.

4. Matrah ve Vergi Artırımı

4.1. Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisinde Matrah Artırımı

Matrah artımından yararlanmak isteyen mükellefler 30.04.2023 tarihine kadar ilgili yıl matrahlarını aşağıdaki tabloda yer alan oranlarda **artırmak ve artırılan tutarlar üzerinden yüzde 20 oranında** hesaplanacak vergiyi ödemek zorunda olacaklardır.

Dönem	Artırım Oranı (%)	Kurumlar Vergisi Asgari Artırım Tutarı (TL)	İşletme Usulünde Defter Tutar Gelir Vergisi Asgari Artırım Tutarı (TL)	Bilanço Usulu Defter Tutanlar ile Serbest Meslek Erbabı Gelir Vergisi Mükellefleri Agari Artırım Tutarı (TL)
2018	35	200.000	63.800	94.000
2019	30	215.000	66.400	99.600
2020	25	230.000	70.500	105.800
2021	20	260.000	75.000	112.400

Uyumlu mükelleflere 5 puan indirim yapılacaktır. Buna göre, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu vergi türlerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için bu Kanun kapsamında yapılandırmadan yararlanmamış olmaları şartıyla, vergi **yüzde 15 oranında** hesaplanacaktır.

Geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançtan oluşan mükellefler için vergilendirmeye esas alınacak asgari matrah, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutarların ilgili yıllar itibarıyla 1/10'undan, geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşanlar için 2/5'inden, geliri bunlar dışında kalan diğer gelir vergisi mükellefleri için ise işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutardan az olamaz.

İlgili yıllarda zarar, istisna, indirim vs. nedenlerle matrah oluşmamış veya hiç beyanname verilmemiş ise artırılan matrahlar tabloda yer verilen asgari tutarlardan düşük olamayacaktır.

Öte yandan, matrah veya vergi artırımını sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamını, **ilk taksit ödeme süresi içerisinde peşin olarak ödeyenlere yüzde 10 oranında ilave indirim yapılması öngörülmektedir.**

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları yıllara ait **zararların %50'si**, 2022 ve izleyen yıllar karlarından mahsup edilmez. Matrah artırımından önce 2022 yılı kurumlar vergisi beyannamesini vermiş ve matrah artırımında buldukları yıllara ait zararların tamamını indirim konusu yapmış olanlar, bu beyannamelerini, matrah artırımını yapılması için öngörülen başvuru süresi içinde düzeltmeleri halinde vergi cezası kesilmez, gecikme faizi hesaplanmaz.

4.2. Gelir Vergisi Stopajında Artırım

Hizmet erbabına ödenen ücretlerden vergi kesintisi yapanlar, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri (ihtirazi kayıtlı verilenler dahil) muhtasar beyannamelerinde yer alan ücret ödemelerine ilişkin **gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden 2018 yılı için yüzde 6, 2019 yılı için yüzde 5, 2020 yılı için yüzde 4, 2021 yılı için yüzde 3 oranında** hesaplanacak gelir vergisini, 30.04.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) artırımları ve bu Kanuna uygun şekilde ödemeleri halinde, stopaj yönünden vergi incelemesi ve tarhiyattan muaf olacaklardır.

Önceki af kanunlarında olduğu gibi; serbest meslek kazançları, kira gelirleri, yıllara sari inşaat ve onarım işleri, çiftçilere yapılan ödemeler ile esnaf muafılığı kapsamında elde edilen gelirler üzerinden yapılan stopajlar için vergi artırımını yapılabileceği gibi söz konusu

Kanun Teklifi ile kar dağıtımına bağlı olarak yapılan stopajların da vergi artırımına kapsamına dahil edilmesi öngörülmektedir.

4.3. KDV'de Vergi Artırımı

KDV mükellefleri, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri beyannamelerindeki (ihtirazi kayıtlarla verilenler dahil) **hesaplanan KDV'nin yıllık toplamı üzerinden 2018 yılı için yüzde 3, 2019 yılı için yüzde 3, 2020 yılı için yüzde 2,5 ve 2021 yılı için yüzde 2 oranından az olmamak üzere belirlenecek KDV'yi, vergi artırımını olarak 30.04.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) beyan ederlerse, kendileri hakkında KDV incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacaktır.** Tecil-terkin uygulamasından faydalanan mükellefler için artırıma esas tutarın belirlenmesinde, tecil edilen vergiler hesaplanan vergiden düşülecektir.

4.4. Vergi İncelemesi Devam Edenlerde Matrah Artırımı Uygulaması

Matrah veya vergi artırımında bulunulması, Kanunun yayımı tarihinden önce başlanmış vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine engel olmamakla birlikte, inceleme ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılması gerekecektir. Ancak artırımda bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılmaması halinde bu işlemlere devam edilmez. Bu süre içerisinde sonuçlandırılan vergi incelemeleri ile ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmaz.

İnceleme ve takdir sonucu matrah veya vergi farkı tespit edilmesi halinde, inceleme raporlarıyla, takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce artırımda bulunmuş olması ve süresinde ödenmiş olması şartıyla inceleme veya takdir sonucu bulunan fark ilgili maddenin birinci ikinci ve üçüncü fıkralarıyla birlikte değerlendirilir. Buna göre, mükelleflerce matrah artırımını ya da vergi artırımını nedeniyle hesaplanıp ödenen tutar, inceleme raporuna ya da takdir komisyonu kararına istinaden tarh edilecek tutardan düşük ise aradaki fark mükelleften tahsil edilecektir. İnceleme veya takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat inceleme raporları veya takdir komisyonları kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

5. İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesi

İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan mallara ilişkin düzeltmeler yapılabilecektir.

İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almadığı beyan edilen; makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden **tabi olduğu oranların yarısı** esas alınarak katma değer vergisi hesaplanır ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez. Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilir, ancak iadeye konu edilmez.

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kollektif ve adi komandit şirketler dâhil), kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını, 30.04.2023 tarihine kadar, emtialar bakımından aynı nev'iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kar oranını, makine, teçhizat ve demirbaşlar bakımından kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedellerini dikkate alarak **fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle** kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler. Gayrisafi kar oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınır. Bu hükme göre ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksit beyanname verme süresinde, diğerleri takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar da kayıtlarda düzeltilebilecektir.

Böylelikle, bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, 31.12.2022 tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcudları ve işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri

dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini 30.04.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebilecekler, yani bu alacakları silebileceklerdir.

Bu kapsamda beyan edilen tutarlar üzerinden **yüzde 3 oranında** hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde ödenecektir. Ödenen bu vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmez; beyan edilen tutarlar ve ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmez. Bu fıkra uyarınca beyan edilen tutarlar nedeniyle ilave bir tarhiyat yapılmaz.

6. Yapılandırma Başvurusu ve Ödeme

Yapılandırma Kanunu'ndan yararlanmak isteyen borçluların;

- ✚ 30.04.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) ilgili idareye başvuruda bulunmaları,
- ✚ Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına, Sosyal Güvenlik Kurumuna, İl özel idarelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ilk taksitini 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler halinde azami **kırk sekiz eşit taksitte** ödemeleri gerekmektedir.
- ✚ Matrah ve vergi artırımının 30.04.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) bu maddede öngörülen şekilde yapılması, **hesaplanan veya artırılan gelir, kurumlar ve katma değer vergilerinin, peşin veya ilk taksiti yukarıda belirtilen sürelerde başlamak üzere aylık dönemler halinde azami on iki eşit taksitte bu Kanunda belirtilen şekilde ödenmesi şarttır.** Bu vergilerin bu Kanunda belirtilen şekilde ödenmemesi halinde, ödenmeyen vergi tutarları ilk taksit ödeme süresinin son günü vade kabul edilerek 6183 sayılı Kanunun 51. maddesine göre gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsil edilir, ancak bu madde hükmünden yararlanılamaz.

Söz konusu Kanun Teklifinin TBMM tarafından kabul edilmek ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmak suretiyle yasalaşmasıyla birlikte, yasa metninde yer alan düzenlemeler, Şirketimiz tarafından hazırlanacak olan rehberler yoluyla bilgilerinize sunulacaktır.

Yukarıda belirtilen Kanun Teklifinin TBMM Başkanlığına sunulan metnine ulaşmak için [tıklayınız](#).

Saygılarımızla.